

**Grunderna för läroplanen
för den undervisning
som förbereder för den
grundläggande utbildningen**

Namn	Grunderna för läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen
Kommun	Jakobstad
Skola	Bonäs-Vestersundsby skola Kyrkostrands skola Lagmans skola Oxhamns skola Språkbadsskola
Träder i kraft	9.6.2026
Publicerad	11.6.2026

Innehållsförteckning

1. Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.	1
2. Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll.	3
2.1. Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen.	3
2.2. Mål och centralt innehåll för språkundervisningen.	4
2.2.1. Svenska/finska som andraspråk och litteratur.	4
2.2.2. Att stöda elevens eget modersmål.	5
2.2.3. Övriga språk.	5
2.3. Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen.	5
3. Verksamhetskulturen.	10
3.1. Verksamhetskulturens principer.	10
3.2. Lärmiljöer och arbetssätt.	12
3.3. Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden.	12
4. Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven.	14
4.1. Kartläggningsmaterial och dokumentation.	14
5. Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång.	16
5.1. Differentiering av undervisningen.	16
5.2. Samarbetet mellan hem och skola.	17
5.3. Elevvård.	17
5.4. Elevhandledning.	18
5.5. Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt.	19
6. Elevbedömning.	21
7. Intyg.	22
8. Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen.	23

1. Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

I lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen och tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen. Ovan nämnda undervisning ordnas för sådana elever med utländsk bakgrund som inte är födda i Finland¹. I detta dokument används benämningen elev för barn som deltar i förberedande undervisning i förskoleundervisningen.

Den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen som ordnas för invandrare, har som mål att ge eleven tillräckliga kunskaper i svenska eller finska och övriga färdigheter som behövs för att inleda förskoleundervisning eller den grundläggande utbildningen samt att främja elevens harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället. Målet är också att stödja elevens kunskaper i sitt eget modersmål och kännedom om sin egen kulturella bakgrund. Målen för undervisningen bestäms närmare i elevens individuella studieprogram inom ramen för den förberedande undervisningen. Målen ställs upp utgående från elevens kunskaper i svenska finska, ålder, förutsättningar för lärande och elevens möjliga tidigare deltagande i småbarnspedagogik och/eller förskoleundervisning eller erfarenhet av skolgång.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges 6–10-åringar under minst 900 timmar och äldre elever under minst 1000 timmar. Den som deltar i undervisningen har rätt att flytta över till den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisning redan innan ovan nämnda timantal har uppnåtts, om hen klarar av att följa med den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen. Om man bedömer att eleven behöver ett särskilt starkt stöd för färdigheterna i undervisningsspråket efter att minimiantalet timmar för den förberedande undervisningen uppnåtts, kan eleven hänvisas till tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen².

Den som deltar i undervisningen har enligt lagen om grundläggande utbildning (20 a §, 30 §) rätt att under arbetsdagarna få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för lärande och skolgång genast när behov uppstår.

Utbildningsanordnaren beslutar om undervisningsgrupperna i den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Förberedande undervisning kan också ordnas för en enda elev. Undervisningsgrupperna bildas enligt elevernas ålder och förutsättningar så att gruppindelningen främjar elevernas sunda växande och utveckling och säkerställer uppnåendet av målen enligt läroplanen och de mål som uppställs i elevernas individuella studieprogram. När man planerar och beslutar om undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man i första hand ta hänsyn till barnets bästa. (Lag om grundläggande utbildning 3 a §) Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (Lag om grundläggande utbildning 20 b §) är utgångspunkten även i den förberedande undervisningen.

Under den förberedande undervisningen integreras eleverna i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen, i svensk/finskspråkiga undervisningsgrupper som motsvarar elevens ålder och elevens eget studieprogram, på det sätt som fastslagits i studieprogrammet. Syftet är att främja integreringen i det finländska samhället, utveckla elevernas studiefärdigheter och kunskaper i svenska/finska samt mångsidig kompetens och förmåga att tillägna sig innehållet i de olika läroämnena.

1 [Lag om grundläggande utbildning 5 §]

2 [Lag om grundläggande utbildning 5 §]

Närmare information om **tilläggsundervisning** inom den grundläggande utbildningen finns i *Läroplanen för den grundläggande utbildningen* **kapitel 5.4.4**.

- Modellblankett: *Plan för tilläggsundervisning för förberedande undervisning inom den grundläggande utbildningen* (se *Wilma*)

Presentation om tilläggsundervisning för elever med invandrabakgrund och stöd i undervisningsspråket (gruppspecifik stödform)

2. Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll

2.1. Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har som mål att främja elevens kunskaper i svenska/finnska, hans harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället samt att ge nödvändiga förutsättningar för att flytta över till den grundläggande utbildningen.

I den förberedande undervisningen utvecklas elevens mångsidiga kompetens och eleven ges undervisning i läroämnena i den grundläggande utbildningen och i mån av möjlighet i elevens eget modersmål på ett sätt som anges närmare i elevens studieprogram. Undervisningen är språkmedveten. I utvecklandet av mångsidig kompetens och i undervisningen av de olika läroämnena följs i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. För elever i förskoleålder fokuserar man i den förberedande undervisningen på innehållen och lärområdena i grunderna för förskoleundervisningens läroplan.

Då man definierar mål, väljer innehåll och planerar undervisningsarrangemang ska man beakta elevernas ålder, studiefärdigheter och bakgrund. Undervisningen ska differentieras enligt elevernas ålders- och utvecklingsstadium. Elevernas språkliga färdigheter och kulturella bakgrund ska beaktas och varje elevs språkliga och kulturella identitet ska stödjas på ett mångsidigt sätt. Då eleven i undervisningen får stöd på sitt eget modersmål främjas tillägnet av innehållet i undervisningen i de olika läroämnena. Den förberedande undervisningen ska främja jämlikhet och jämställdhet mellan könen.

Om en elev har svaga läs- och/eller skrivfärdigheter, ska målen i elevens individuella studieprogram ställas upp så att undervisningen i läsning och skrivning är lämplig för elevens kunskaps- och åldersnivå. Om eleven har möjlighet att delta i undervisning i elevens eget modersmål som kompletterar den grundläggande utbildningen, kan också denna undervisning främja till exempel elevens läs- och skrivfärdigheter.

Tillräckligt med tid ska reserveras för att eleven ska tillägna sig och befästa sina läs- och skrivfärdigheter. I elevens studieprogram ska man fästa särskild vikt vid att eleven får tillräckligt stöd i rätt tid vid övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov kan eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, om utbildningsanordnaren erbjuder denna möjlighet. Då den förberedande undervisningen avslutats övergår eleven till den grundläggande utbildningen där eleven enligt behov även kan studera i tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen och/eller framskrida i studierna enligt målhelheter.

Samarbetet med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen under den förberedande undervisningen är särskilt viktigt då det gäller integreringen i undervisningen i de olika läroämnena eller lärområdena samt i att stärka elevernas delaktighet. Särskilt i förberedande undervisning som ordnas i grupp ska man fästa uppmärksamhet vid att eleverna blir en del av skolgemenskapen.

I Jakobstad ordnas förberedande undervisning i särskilda elevgrupper för årskurserna 1–5 (Lagmans) och för årskurserna 6–9 (Oxhamns). Undervisningen planeras utifrån elevernas individuella behov, tidigare skolbakgrund och språkliga färdigheter, med målet att utveckla de kunskaper som behövs för att delta i den ordinarie grundläggande utbildningen.

Den förberedande undervisningen ska stödja elevernas språkliga, akademiska och sociala utveckling samt stärka delaktighet och välbefinnande. I de svenskspråkiga skolorna eftersträvas

en så tidig integration som möjligt i de ämnen där eleverna gynnas av att delta tillsammans med sina blivande årskurskamrater.

Nyanlända barn kan delta i förskoleundervisningen och sen inleda förberedande undervisning i årskurs 1.

Genom samarbete och flexibla lösningar skapas förutsättningar för en helhetsmässig och inkluderande skolstig.

2.2. Mål och centralt innehåll för språkundervisningen

2.2.1. Svenska/finska som andraspråk och litteratur

I den förberedande undervisningen är huvudvikten lagd på studier i svenska/finska som andraspråk och litteratur, där målet är grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling (Nivåskala för växande språkkunskap, svenska/finska som andraspråk och litteratur).

Utgångspunkten för undervisningen i lärokursen svenska/finska som andraspråk och litteratur är att utnyttja sådana textgenrer och språksituationer som är relevanta för eleven i skolan och vardagen. Med hjälp av dem kan eleven undersöka språkets former, betydelser och användning. Med stöd av lärare och andra elever förbereder, övar och skapar eleven modeller för olika kommunikationssituationer.

Undervisningen följer i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för svenska/finska som andraspråk och litteratur i den grundläggande utbildningen. Studierna i svenska/finska som andraspråk och litteratur utgör grunden för alla övriga studier.

Elevens deltagande i småbarnspedagogik och/eller förskoleundervisning och erfarenhet av skolgång samt eventuella tidigare kunskaper i svenska/finska ska beaktas i undervisningen. I elevens individuella studieprogram definieras målen och innehållet för undervisningen i svenska/finska enligt elevens kunskaps- och åldersnivå.

Svenska som andraspråk och litteratur

Studierna i svenska som andraspråk och litteratur utgör grunden för alla övriga studier. Det allmänna målet för undervisningen i svenska som andraspråk är att eleven ska få ett basordförråd och lära sig de grundläggande strukturerna i svenska för att kunna göra sig förstådd i skolan samt i sociala och vardagliga situationer.

Eleven bör uppnå färdigheter i tal, läsning, skrivning, samt hör- och läsförståelse. Målet för undervisningen i svenska som andraspråk är en elementär språkförmåga stadd i utveckling (bilaga 3). Studierna i svenska och elevens eget modersmål skapar tillsammans förutsättningar för en funktionell tvåspråkighet. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som förespråkas i läroplanen för svenska som andraspråk betonas även inom den förberedande undervisningen och det är viktigt att den nyanlända eleven får möjlighet att använda sig av alla sina språk för att ta till sig ny kunskap, även om målet är att eleven utvecklar sin svenska.

Vid övergången till den grundläggande undervisningen ska vårdnadshavare höras angående elevens fortsatta studier i svenska som andraspråk och litteratur.

Mer information och blanketter för hörande finns på **Stadens webbplats: [Svenska eller finska som andra språk](#)**

[Nivåskala för växande språkkunskap](#)

[Blankett för hörande gällande beslut om svenska som andraspråk](#)

[Blankett för hörande gällande övergång till svenska och litteratur](#)

2.2.2. Att stöda elevens eget modersmål

Syftet med stöd i elevens eget modersmål är att stärka och främja elevens kunskaper i sitt modersmål, kunskapen om den egna kulturella bakgrunden och utvecklingen av den kulturella identiteten. Goda kunskaper i det egna modersmålet skapar också förutsättningar för att lära sig svenska/finska.

Om eleven har möjlighet att delta i undervisning i elevens eget modersmål som kompletterar den grundläggande utbildningen, så ska beskrivningarna av mål, innehåll och bedömning av elevens lärande iaktas i enlighet med bilagan till grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Elevens kunskaper i modersmålet stöds och bevaras även på olika sätt i samarbete med familjen och andra aktörer.

Vi strävar efter att ge eleven undervisning i hans eget modersmål. Undervisning i det egna modersmålet ordnas utanför den allmänna undervisningen 2h/vecka. Undervisning i elevens modersmål omfattas inte av lagen om grundläggande undervisning och bedöms således inte med betyg. Samarbetet mellan läraren i den förberedande undervisningen och läraren som undervisar i det egna modersmålet är viktigt.

Mer info finns på **Stadens webbplats: [Modersmålsundervisning i elevens språk](#)**

2.2.3. Övriga språk

I den förberedande undervisningen följs grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar. Elevens studier i främmande språk ordnas enligt kommunens språkprogram. De språkliga färdigheterna avgör i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen.

Läraren gör en individuell bedömning angående i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen. Studier i främmande språk och i det andra inhemska språket inleds i den mån eleverna har tillräckliga språkkunskaper i svenska eller i det avsedda språket under tiden för den förberedande undervisningen.

2.3. Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen

Utgångspunkten för undervisningen i övriga läroämnen är elevens möjliga tidigare studier och innehållet i den årskurs i den grundläggande utbildningen som eleven kommer att studera. Under den förberedande undervisningen följer målen och innehållet för de övriga läroämnena i tillämpliga delar målen och innehållet i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vid planeringen av innehållet ska man granska texter som är karakteristiska för läroämnet i fråga, hitta särdrag i texterna och situationer när de används samt stärka det läroämnesspecifika ordförrådet. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska läroämnena och innehållen väljas så att eleven efter den förberedande undervisningen kan studera i en grupp i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen som anvisas eleven. Utgångspunkt för planeringen av studierna är målen för förskoleundervisningen eller beskrivningen av undervisningens uppdrag och av övergångarna i de aktuella årskurserna och mellan de olika årskurserna i den grundläggande utbildningen och de läroämnen som studeras enligt årskurs. I undervisningen av textfärdigheterna inom de olika kunskapsområdena är det ändamålsenligt att samarbeta med den grundläggande utbildningen.

I den förberedande undervisningen fäster man särskild vikt vid att stärka de matematiska färdigheterna, så att eleven efter den förberedande undervisningen har en tillräcklig grund för att studera matematik i den grundläggande utbildningen. Det centrala är att stödja

elevens antalsuppfattning, förståelse av matematiska samband, räknefärdigheter och aritmetiska färdigheter.

Elevens modersmål eller annat tidigare undervisningsspråk kan användas som stöd i undervisningen av innehållen inom de olika kunskapsområdena. Undervisning och stöd på det egna modersmålet främjar elevens studier och integrering. Den tilläggs kunskap som man får om elevens kunskapsnivå med hjälp av undervisningen och stödet på det egna språket är till hjälp då man ställer upp mål för de övriga läroämnena. På det sättet kan eleven gå framåt i studierna även om kunskaperna i svenska/finska utvecklas långsammare än de övriga färdigheterna. Undervisning och stöd på det egna språket ges enligt elevens behov i den mån det är möjligt.

I undervisningen kan man också utnyttja elevens kunskaper om det egna språk- och kulturområdets natur, levnadssätt, historia och samhälle, språk och kulturer då innehållen inom de olika kunskapsområdena studeras.

Det centrala innehållet för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har i närregionen delats in i tre delområden. Dessa är *svenska, kunskapsspråk* samt *skola och lokalkännedom*. Undervisningens centrala innehåll är dessutom uppdelat enligt årskurs 1-5 och årskurs 6-9, detta i och med att eleverna i de olika ålderskategorierna har olika behov för sin framtida skolgång. Eleverna i årskurs 6-9 behöver förberedas inför andra stadiets utbildning och på ett annat sätt stöttas för att klara av den grundläggande utbildningen.

Förskolan

Elever som under förberedande undervisning integreras i förskolan, behöver få tillräckligt med tid och extra stöd för att lära sig svenska. Det är viktigt att också nyanlända elever integrerade i förskoleundervisningen kartläggs och får egna studieprogram.

Centralt innehåll i åk 1-5

Baskunskaper i svenska	Kunskapspråk/ temaområden	Skola och lokalkännedom
<p>Att kommunicera</p> <p>Vardagsfraser för att klara av skoldagen</p> <p>Läsa och skriva på svenska (alfabet, fonem och grafem)</p> <p>Träna korrekt uttal</p> <p>Återberätta</p> <p>Turtagning i diskussion</p> <p>Berätta om sig själv, sin familj och släkt</p> <p>Olika lekar och spel i små grupper</p> <p>Dramatisera olika känslor och yrken</p> <p>Hörförståelse</p> <p>Grammatik</p> <p>Substantiv</p> <p>Adjektiv</p> <p>Verb</p> <p>Pronomen</p> <p>Räkneord</p> <p>Frågeord</p> <p>Ordföljd</p> <p>Svenska som andraspråk</p> <p>Enligt elevens förutsättningar utgående från läroplanen för S2</p>	<p>Omgivningslära</p> <p>Vatten</p> <p>Luft</p> <p>Skogen</p> <p>Allemansrätten</p> <p>Djur i närmiljön</p> <p>Växter i närmiljön</p> <p>Väder</p> <p>Väderstreck / karta / världsdelar</p> <p>Matematik</p> <p>Räknesätt och symboler</p> <p>Algoritmer enligt årskurs</p> <p>Enheter</p> <p>Praktiska ämnen</p> <p>Ämnesövergripande samarbete</p> <p>Gymnastik</p> <p>Simundervisning</p> <p>Skridskoåkning</p> <p>Skidåkning</p> <p>Musik</p> <p>Sång och instrument</p> <p>Bildkonst</p> <p>Material och tekniker</p> <p>Slöjd</p> <p>Material och redskap/verktyg</p>	<p>Allmänna skolkunskaper</p> <p>Allmänna regler</p> <p>Skolans ordningsregler</p> <p>Skolgården</p> <p>Klassrummet</p> <p>Skolbyggnaden</p> <p>Matsalen och maten</p> <p>Närområdet (idrottsanläggningar, skogsområden etc.)</p> <p>Trafikregler</p> <p>Almanackan; Veckodagar, månader, årstider</p> <p>Traditioner</p>

Centralt innehåll i åk 6-9

Baskunskaper i svenska	Kunskapsområden/ temaområden	Skola och lokalkännedom
<p>Att kommunicera</p> <p>Vardagsfraser för att klara av skoldagen</p> <p>Läsa och skriva på svenska (alfabet, fonem och grafem)</p> <p>Träna korrekt uttal</p> <p>Återberätta</p> <p>Turtagning i diskussion</p> <p>Berätta om sig själv, sin familj och släkt</p> <p>Olika lekar och spel i små grupper</p> <p>Dramatisera olika känslor och yrken</p> <p>Hörförståelse</p> <p>Grammatik</p> <p>Substantiv</p> <p>Adjektiv</p> <p>Verb</p> <p>Pronomen</p> <p>Räkneord</p> <p>Frågeord</p> <p>Ordföljd</p> <p>Svenska som andraspråk</p> <p>Enligt elevens förutsättningar utgående från läroplanen för S2</p>	<p>Biologi och geografi</p> <p>Vatten</p> <p>Luft</p> <p>Skogen</p> <p>Allemansrätten</p> <p>Djur i närmiljön</p> <p>Växter i närmiljön</p> <p>Väder</p> <p>Väderstreck / karta / världsdelar</p> <p>Matematik</p> <p>Räknesätt och symboler</p> <p>Procent</p> <p>Enheter</p> <p>Algotimer enligt årskurs</p> <p>Samhällslära</p> <p>Demokrati</p> <p>Rättigheter och skyldigheter</p> <p>Statsskick</p> <p>EU</p> <p>Mänskliga rättigheter och yttrandefrihet</p> <p>Finlands självständighet</p> <p>Praktiska ämnen</p> <p>Ämnesöverskridande samarbete</p> <p>Gymnastik</p> <p>Simundervisning</p> <p>Skridskiåkning</p> <p>Skidning</p> <p>Musik</p> <p>Sång och instrument</p> <p>Bildkonst</p> <p>Material och tekniker</p> <p>Slöjd</p> <p>Material och redskap/verktyg</p>	<p>Allmänna skolkunskaper</p> <p>Allmänna regler</p> <p>Skolans ordningsregler</p> <p>Skolgården</p> <p>Klassrummet</p> <p>Skolbyggnaden</p> <p>Matsalen och maten</p> <p>Närområdet (idrottsanläggningar, närliggande skogsområden etc.)</p> <p>Digitala färdigheter</p> <p>Lära sig använda skolans digitala utrustning och digitala plattformar</p> <p>Wilma</p> <p>Ta del av scheman och information</p> <p>Ta emot och skicka meddelanden</p> <p>Meddela om frånvaro</p> <p>Studiestigar</p> <p>Ha kännedom om möjligheter för fortsatta studier (studiehandledning av studiehandledare)</p> <p>Välmående</p> <p>Elevvårdens tjänster</p> <p>Livet i Finland</p> <p>Veckodagar, månader, almanackan etc.</p> <p>Traditioner och seder</p> <p>Byråkrati; olika blanketter, jobbansökan m.m.</p>

Huslig ekonomi

Recept, ingredienser, redskap

3. Verksamhetskulturen

En skolas verksamhetskultur är dess historiskt och kulturellt formade sätt att arbeta. Eftersom eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har olika kulturell bakgrund och kommer från olika skolkulturer, är det viktigt att skapa och utveckla en gemensam verksamhetskultur. Verksamhetskulturen ska bygga på principen om en lärande organisation. Den ska stödja samtliga medlemmars välbefinnande och lärande. Verksamhetskulturen ska kontinuerligt utvecklas som en del av hela skolans verksamhetskultur. Vid definition av verksamhetskulturen i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan man även utgå från Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningar för lärande är också en central del av verksamhetskulturen i den förberedande undervisningen.

3.1. Verksamhetskulturens principer

En lärande organisation är kärnan i verksamhetskulturen

Skolan ska vara en lärande organisation där dialog, samarbete och delaktighet stärker gemenskapen och stödjer allas lärande. Genom reflektion, regelbunden utvärdering, arbetsro och respons från hem och samarbetspartner utvecklas verksamheten. Ledarskapet ska vara pedagogiskt och delat, med fokus på goda förutsättningar för lärande.

En lärande organisation uppmuntrar gemensamt lärande, undersökande arbetssätt, mod att pröva och att lära av misstag. Medlemmarna ges utmaningar, stöd att använda sina styrkor samt möjlighet att lyckas. Eleverna utvecklar en positiv självbild, initiativförmåga och nyfikenhet. Organisationen värdesätter fysisk aktivitet, fördjupning, ansträngning och att slutföra sitt arbete.

Välbefinnande och en trygg vardag

En lärande organisations strukturer och arbetssätt ska främja trygghet och välbefinnande, vilket är grunden för lärande. Genom jämlikt bemötande, starka kamratrelationer och en känsla av delaktighet stärks elevernas engagemang. Skoldagen ska präglas av smidiga arbetssätt, mångsidig verksamhet, fysisk aktivitet och gemensamma aktiviteter som stöder psykiskt välbefinnande.

Alla elever ska ha jämlika möjligheter till handledning och stöd för både lärande och gemenskap. Vänlighet och välvilja ska värderas, och mobbning, diskriminering och våld ska inte accepteras. En förutsägbar vardag, möjlighet att bli hörd, rättvisa samt en lugn och trivsamt miljö främjar arbetsro och förtroende.

Främjande av en fysisk och aktiv livsstil

Målet är att stärka varje elevs fysiskt aktiva livsstil, delaktighet i undervisningen och förutsättningar för lärande samt att se fysisk aktivitet som en viktig livskompetens. Fysisk aktivitet förbättrar koncentration, inläring, motorisk utveckling, psykiskt välbefinnande, uthållighet och förmågan att hantera motgångar.

En aktiv livsstil stödjer inte bara elevens hälsa och lärande utan också skolans vardag och verksamhetskultur genom ökad delaktighet. Aktivitet främjas genom pedagogiska lösningar i undervisningen, varierade lärmiljöer, tillgång till redskap samt aktiva raster, övergångar och gemensamma aktiviteter.

Främjandet ska genomsyra hela skoldagen, även morgon- och eftermiddagsverksamhet, klubbar, skolresor och skolmiljöernas utformning. Arbetet ska utgå från barnets bästa, jämlikt deltagande, trygg lärmiljö och ske i samarbete med elever, hem och externa aktörer.

Kommunikation och mångsidiga arbetssätt

Kommunikation, samarbete och mångsidiga arbetssätt främjar hela gemenskapens lärande och välbefinnande. En lärande organisation ska identifiera olika former av lärande och kunskapsbyggande och fungera smidigt. Den uppmuntrar till att pröva och experimentera och

ger utrymme för aktivitet, kreativitet, motion, lek och upplevelser som är karakteristiskt för olika åldrar och elever. Samarbetet och kommunikationen mellan vuxna i skolan och med det omgivande samhället stärker elevernas förmåga att kommunicera och samarbeta. Informations- och kommunikationsteknik ska användas för att främja kommunikation och multisensoriskt arbete via olika kanaler.

Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Som lärande organisation tar skolan tillvara och uppskattar landets kulturarv och nationalspråk samt den egna och omgivningens kulturella, språkliga, religiösa och åskådningsmässiga mångfald. Den utvecklar förståelsen och respekten mellan individer och grupper och ett ansvarsfullt agerande gentemot varandra. Rätten till det egna språket och den egna kulturen är en grundrättighet som man i skolan medvetet arbetar utgående från. I skolan ska man bekanta sig med kulturella traditioner, diskutera olika tanke- och handlingsmönster på ett konstruktivt sätt och tillsammans skapa nya sedvänjor.

Flerspråkighet är en form av kulturell mångfald. Det ska vara naturligt att använda olika språk parallellt i skolans vardag och språk ska värdesättas. I den språkmedvetna gemenskapen diskuteras attityder gentemot språk och språkgrupper och man förstår språkets centrala betydelse för lärandet, för kommunikation och för samarbete samt för identitetsskapandet och integreringen i samhället. Varje läroämne har sitt eget språk, textbruk och begreppssystem. De olika vetenskapsgrenarnas språk och symbolsystem öppnar olika perspektiv på samma fenomen. Undervisningen ska gå från vardagsspråk mot mera abstrakta begrepp. I en språkmedveten skola är alla vuxna både språkliga modeller och språklärare i det läroämne de undervisar.

Delaktighet och demokrati

En demokratisk verksamhetskultur som främjar delaktighet och uppfyller de mänskliga rättigheterna ger eleverna förutsättningar att växa till aktiva medborgare.

Eleverna ska enligt sin utvecklingsnivå få vara med och planera, utveckla och utvärdera verksamheten. De ska få uppleva att de blir hörda och uppskattade som medlemmar i gemenskapen. Elevkårsverksamheten erbjuder ett viktigt forum för elevernas delaktighet. Också andra verksamhetsformer såsom stödelevs- och fadderverksamhet och engagemang i frivilligt arbete och hållbar utveckling ökar elevernas delaktighet.

Likabehandling och jämlikhet

Eleverna ska bemötas och behandlas likvärdigt oberoende av faktorer som hänger samman med personen i fråga. Likvärdighet betyder inte att alla är likadana. Likabehandling förutsätter både att man garanterar grundläggande rättigheter och möjligheter till delaktighet och att man beaktar individuella behov. Under grundskoletiden utvecklas elevernas uppfattning om sin egen sexuella identitet och sexualitet. Undervisningen ska ha ett könssensitivt förhållningssätt. Skolan ska uppmuntra eleverna att upptäcka sina egna möjligheter och att förhålla sig till olika läroämnena, göra val och binda sig till studierna utan könsbundna rollmodeller. Genom val och utveckling av lärmiljöer, arbetssätt och undervisningsmaterial ger man synlighet åt och visar respekt för den mänskliga mångfalden.

Ansvar för miljön och en hållbar framtid

En lärande organisation ska i all sin verksamhet fästa uppmärksamhet vid nödvändigheten av en hållbar livsstil.

Genom sina val och sitt handlande i vardagen visar skolan ett ansvarsfullt förhållningssätt till miljön. Materialval och handlingsmönster som innebär slöseri med råmaterial, energi och biologisk mångfald ska förändras så att de blir hållbara.

Betydelsen av immateriella värden för välbefinnandet och en hållbar livsstil lyfts fram och dessa värden ges tid och synlighet i det dagliga skolarbetet. Eleverna är med och planerar och förverkligar en hållbar vardag.

En lärande organisation ska inge hopp om en bra framtid genom att skapa en kunskapsgrund för eko-social bildning. En realistisk och praktisk attityd till förutsättningarna för en bra framtid stärker

utvecklingen till ansvarsfulla medlemmar i gemenskapen, kommuninvånare och medborgare. Det sporrar eleverna att bemöta världens mångfald öppet och nyfiket och att arbeta för en rättvisare och hållbarare framtid.

[Jakobstads LÄRSTIG för hållbarhet åk 1-9](#) (digital plansch)

- [Årsklocka för en hållbar vardag och framtid](#) (Oxhamns skola åk 6-9)

[Gröna stigen @ Gröna färdens webbsida](#)

3.2. Lärmiljöer och arbetssätt

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man utnyttja lärmiljöer som ger möjlighet till upplevelser och aktiviteter samt använda mångsidiga pedagogiska metoder och arbetssätt. Mångsidiga lärmiljöer erbjuder eleverna meningsfulla och varierande möjligheter att använda språket i olika kommunikationssituationer. Olika situationer utvecklar elevens förmåga att fungera både som enskild individ och som medlem i gruppen och ger färdigheter för livslångt lärande. Olika lärmiljöer ger också eleven möjlighet att lära känna den finländska kulturen och främjar integreringen i närsamhället och i vidare bemärkelse i det finländska samhället.

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är en del av den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen och verksamhetskulturen i skolan eller förskoleenheten, men påverkar också utvecklandet av skolans övriga verksamhetskultur och förfaringssätt. Under den förberedande undervisningen lär sig eleverna mångsidiga, aktiverande och differentierade arbetssätt i den grundläggande utbildningen. Målet är att eleverna småningom också själva kan ställa upp egna mål för sitt lärande och utvecklar sin förmåga att lära sig. Därför är det viktigt att arbetssätten är mångsidiga, stimulerande och differentierade.

Under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska eleverna också steg för steg lära sig att arbeta självständigt och i grupp samt utveckla sin digitala kompetens och sin förmåga att söka information. Lärandet är bundet till elevens tidigare kunskaper och lärstrategier och är således individuellt.

Eftersom olika läroämnen och deras sätt att använda språket är centrala i den förberedande undervisningen, förutsätter undervisningen i alla läroämnen språkmedvetna arbetssätt. Det är viktigt att kunna läsa, förstå, tolka och producera olika texter. Språkmedvetna arbetssätt förutsätter samarbete mellan lärarna och en delad förståelse om språkets betydelse för lärandet.

3.3. Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

Helhetsskapande undervisning är en viktig del av verksamhetskulturen i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Målet med undervisningen är att hjälpa eleverna att kombinera kunskaper och färdigheter i svenska/finska med kunskaper och färdigheter i olika läroämnen eller lärområdena i förskoleundervisningen samt att i samverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter. Arbetsperioder då eleverna studerar helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar ger dem möjlighet att tillämpa sina kunskaper och får dem att känna sig delaktiga i att bygga upp gemensam kunskap. Detta stärker elevernas förmåga att förstå vilken betydelse det som de lär sig i skolan har för det egna livet och den egna gruppen och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleverna redskap för att vidga och strukturera sin världsbild.

Helhetsskapande undervisning förutsätter ett pedagogiskt grepp, som gäller både undervisningens innehåll och arbetsmetoder, där man inom undervisningen i varje läroämne och i synnerhet över läroämnesgränserna studerar olika teman eller företeelser i den verkliga världen som helheter. Omfattningen och sättet på vilket man genomför helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen.

Mångvetenskapliga lärområden som omfattar det svenska/finska språket samt andra läroämnen främjar utvecklingen av elevens mångsidiga kompetens i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Innehållet i lärområdena ska planeras lokalt så att det återspeglar principerna för verksamhetskulturen i den förberedande undervisningen.

De mångvetenskapliga lärområdena ska planeras och genomföras utgående från de lokala resurserna och möjligheterna. Lärområdena erbjuder ett bra tillfälle för samarbete mellan skolan och det övriga samhället. Lärarnas och elevernas motivation ökar när de ämnen som behandlas har lokal anknytning, är aktuella och har samhällsrelaterad betydelse. Innehållet i lärområdena ska väljas enligt principerna för verksamhetskulturen och så att det intresserar eleverna och lämpar sig för samarbete mellan läroämnen och lärare. I studierna utnyttjas infallsvinklar, begrepp och metoder som utvecklar kunskaperna i svenska/finska och som är kännetecknande för de olika läroämnena.

Till läroplanen kan man bifoga planer för samarbete med utomstående aktörer, som stödjer genomförandet av de mångvetenskapliga lärområdena.

4. Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven

Eftersom språkkunskaperna och de övriga färdigheterna varierar bland eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen, finns det ingen fastställd timfördelning eller lärokurs för den förberedande undervisningen, utan ett eget studieprogram görs upp för varje elev. I elevens eget studieprogram antecknas:

- elevens utgångsnivå, såsom t.ex. skolgångshistoria, språkkunskaper och styrkor
- de individuella målen för elevens lärande, som granskas med jämna mellanrum
- vilka läroämnen eller lärområden som studeras, timantalen och undervisningens innehåll
- elevens studier i undervisningsgruppen i den förberedande undervisningen och integrering i den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen
- handledningen av eleven och eventuella stödåtgärder.

Om eleven är en minderårig elev som kommit till landet utan vårdnadshavare, eller om det är fråga om ett annat barn eller annan ung person med invandrarbakgrund som man utarbetar en integrationsplan för enligt lagen om främjande av integration (681/2023), kan studieprogrammet som utarbetas för eleven vara en del av integrationsplanen.

I och med att eleverna i den förberedande undervisningen har olika skolbakgrund, erfarenheter och färdigheter så finns det ingen fastställd timfördelning eller lärokurs för den förberedande undervisningen. Istället ska det uppgöras ett eget studieprogram (modellblankett i bilaga 1 - plan i Wilma). för varje elev Det är läraren i den förberedande undervisningen, som gör upp elevens studieprogram. Studieprogrammet uppgörs senast inom tre månader efter att den förberedande undervisningen inletts och utgår från den förberedande lärarens initiala kartläggning med hjälp av kartlägningsprofil 1. Studieprogrammet ska innehålla en plan för elevens lärande och hur studierna ska arrangeras under den förberedande undervisningen. Den nyanlända elevens behov och förutsättningar inverkar på antalet läroämnen och vilka stödåtgärder som behövs.

Läraren i förberedande undervisning ansvarar för att den initiala kartläggningen "Kartlägningsprofil 1 (ABC)" görs i ett rätt tidigt skede då eleven inleder sin förberedande undervisning. Läraren i elevens modersmål kan delta för att underlätta kartläggningen, men tolk kan också användas. Efter kartläggningen tas beslut om strategi för elevens framtida skolgång. Rektor, klasslärare/ämneslärare, speciallärare, studiehandledare, lärare i förberedande undervisning och S2-lärare bör samarbeta kring och ansvara för att elevens individuella studieprogram planeras och uppgörs inom den förberedande undervisningen.

Elevens skolerfarenheter och skolbakgrund är ofta avgörande då man placerar eleven i en klass för att integreras i skolämnen och skolgemenskapen. Om eleven är i åldern 6-7 år föreslås att eleven påbörjar sin skolgång i förskolan. Utgående från kartläggningen placeras övriga elever i den årskurs som åldern motsvarar, alternativt i en årskurs under sin åldersnivå. Den slutgiltiga årskursplaceringen besluts i samband med övergången till den grundläggande undervisningen.

Initial kartläggning - (ABC) Kartlägningsprofil 1 (2022) A , B , C

Blanketten för det individuella studieprogrammet som förbereder den grundläggande utbildningen finns i Wilma.

- [Bilaga 1. Plan för lärande \(FBU\)](#)

4.1. Kartlägningsmaterial och dokumentation

I Jakobstad, Kronoby, Larsmo, Nykarleby och Pedersöre används fr.o.m. hösten 2022 kartlägningsmaterialet *Kartlägningsprofil 1*. Kartlägningsmaterialet utgår från det rikssvenska materialet "Steg 1 - kartläggning av nyanlända" från Skolverket(2016), men har omskrivits för

att passa finlandssvenska förhållanden. Till kartläggningsmaterialet hör ett dokumentations- och samtalsunderlag med handledning och en kartläggningsprofil som läraren fyller i utgående från dokumentationsunderlaget.

Efter att kartläggningsprofil 1 har uppgjorts kan man börja fylla i dokumentet “*Plan för lärande, FBU*” i Wilma. Det är viktigt att elevens studieprogram utgår från de förutsättningar och behov som framkommer i *kartläggningsprofil 1*, samt att man under den förberedande undervisningen kontinuerligt utvärderar och uppdaterar studieprogrammet.

I förskolan kan man med fördel ta hjälp av checklistan “*Svenska som nytt språk*” (*bilaga 4*) för att kartlägga elevernas språknivå inför övergången till årskurs 1.

(ABC) Kartläggningsprofil (2022) A , B , C

Blanketten för det individuella studieprogrammet som förbereder den grundläggande utbildningen finns i Wilma.

- [Bilaga 1. Plan för lärande \(FBU\)](#)

Bilaga 4. Checklista - Svenska som nytt språk

5. Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska utveckla förmåga att identifiera värden och principer för ett gott liv som förenar olika kulturer. Studierna ska stärka elevernas förmåga att ta del av ett samhälle som präglas av kulturell mångfald och att agera i mångkulturella miljöer. Undervisningen ska uppmuntra samverkan mellan olika kulturgrupper och med den finländska befolkningen. Goda etniska relationer ska främjas i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Ingen form av diskriminering, rasism, våld eller mobbning ska accepteras.

Utgångspunkten för undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är de systematiskt planerade undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Dessa beskrivs i kapitel 7 i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och i kapitel 5 i grunderna för förskoleundervisningens läroplan. I undervisningen ska man som helhet värna om elevens välbefinnande och därtill relaterade frågor, såsom samarbete mellan hem och skola, tillräcklig elevvård och elevhandledning. För beskrivningen av detta kan grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar utnyttjas. Om det under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen framgår att en elev behöver stöd för lärande och skolgång, ska stödet ges på det sätt som bäst passar eleven.

5.1. Differentiering av undervisningen

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen skiljer sig eleverna från varandra beträffande språkkunskaper, inlärnings- och studiefärdigheter, intressen, motivation och förutsättningar för lärande. Den förberedande undervisningen ska om möjligt ordnas med beaktande av dessa skillnader mellan eleverna. Elever i olika åldrar eller med språkkunskaper på olika nivåer kan till exempel delas in i egna grupper. Elevernas olika förutsättningar för lärande kan dessutom beaktas genom differentiering av undervisningen.

Den förberedande undervisningen ska utvecklas målinriktat och långsiktigt som en sammanhängande helhet, där elevens språkkunskaper och övriga färdigheter kontinuerligt utvecklas. Eleverna får också möjligheter att lära sig av varandra och att stödja och fungera som språkliga modeller för varandra.

Lärarens kommunikativa stöd är centralt och hjälper eleven att klara av även sådana uppgifter, som kanske vore omöjliga att klara av på egen hand. En fungerande undervisningssituation förutsätter planering som i sin tur förutsätter god elevkänedom. Det betyder att det är bra om läraren känner till bl.a. elevernas studievanor, attityder gentemot svenska/finska språket samt deras uppfattning om hur viktigt och hur svårt det är att lära sig svenska/finska samt elevernas utgångsnivå inom de olika delområdena av språkkunskap.

Utgående från denna bakgrundsinformation kan läraren vid behov differentiera undervisningen i olika läroämnen, bland annat med avseende på lärostoffets djup eller omfattning, metoder, arbetssätt eller material. I praktiken innebär differentiering först och främst val av innehåll och ändamålsenliga undervisningsarrangemang. Det är viktigt att varje elev får uppgifter av lämplig svårighetsgrad enligt sin färdighetsnivå. Det är också viktigt att ta reda på eventuella inlärnings svårigheter för att kunna identifiera behovet av stöd och ge stöd i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt. Till stöd för undervisning och lärande ska fysiska och digitala hjälpmedel erbjudas.

5.2. Samarbetet mellan hem och skola

Utbildningsanordnaren skapar förutsättningar för samarbetet mellan hem och skola eller förskola. Utgångspunkten för samarbetet är att parterna behandlas och respekteras lika och jämställt. Målet är att få till stånd en dialog som stödjer elevens växande och lärande.

I samarbetet mellan hem och skola beaktas familjernas språk- och kulturbakgrund. Användningen av tolkningstjänster behövs om det inte finns ett gemensamt språk för att förmedla information som är viktigt ur familjernas synvinkel. Vårdnadshavarna informeras om den finländska skolan och det finländska utbildningssystemet, läroplanen, elevbedömningen, undervisningsmetoderna och det individuella studieprogram som används i den förberedande undervisningen. Familjerna informeras om övergången till den grundläggande utbildningen och vid behov om elevens möjligheter till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.

Samarbetet mellan hem och skola ordnas och genomförs enligt samma principer som läroplanen för den grundläggande utbildningen definierar.

I samarbetet ska familjernas mångfald samt behov av information och stöd beaktas. För ett lyckat samarbete förutsätts att skolans personal är aktiv och har personlig kontakt med vårdnadshavarna och att kommunikationen i övrigt är mångsidig.

5.3. Elevvård

I dessa grunder används begreppen elev, elevvård, utbildningsanordnare och skola eller förskoleenhet. Det som nedan föreskrivs om välfärdsområden gäller även Helsingfors stad. I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska elevvården ordnas och genomföras enligt samma principer, och eleverna ska ha samma rättigheter som i elevvården i den grundläggande utbildningen. Enligt lagen om elev- och studerandevård ska utbildningsanordnaren utarbeta en elevvårdsplan. Föreskrifter om planen finns i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (föreskrift 4/011/2014).

I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har eleven rätt till sådan avgiftsfri elevvård som förutsätts för att eleven ska kunna delta i undervisningen. Skolgemenskapens och de enskilda elevernas hälsa, välbefinnande och trygghet ska beaktas i allt skolarbete.

Elevvården ska i första hand vara förebyggande, gemensamt arbete. Den gemensamma elevvården är en gemensam uppgift för alla yrkesverksamma inom förskole- eller skolgemenskapen. Eleverna har även rätt till elevvårdstjänster, som utgörs av skolhälsovård och kurators- och psykologtjänster. Elevvårdstjänsterna ska ordnas som närservice, som utbildningsanordnaren ska erbjuda ändamålsenliga lokaler för.

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska den gemensamma elevvården vara en del av den gemensamma verksamhetskulturen och det primära sättet att genomföra elevvård. Elevvårdsarbetet ska utgå från elevens bästa.

Elevvården ska genomföras som systematiskt samarbete mellan undervisningsväsendet och välfärdsområdet och eleverna och deras vårdnadshavare samt vid behov andra samarbetspartner, såsom den ansvariga instansen för familjens integrationsplan. Elevvårdsarbetet ska bygga på elevens och vårdnadshavarens delaktighet, konfidentialitet och respektfull kommunikation. För att säkerställa delaktigheten ska det finnas tillgång till sådana tolkningstjänster som behövs.

De berörda parterna ska systematiskt informeras om förfaringssätten och tjänsterna inom elevvården. Vårdnadshavarna ska också informeras om det finländska utbildningssystemets och den finländska social- och hälsovårdens förfaringssätt och tillgänglighet. Det är viktigt att försäkra sig om att informationen är lätt att förstå.

Elevvården ordnas och genomförs enligt samma principer som läroplanen för den grundläggande utbildningen definierar.

Se närmare [Läroplanen för den grundläggande utbildningen kapitel 8 Elevvård](#).

5.4. Elevhandledning

I den lokala läroplanen beskrivs hur elevhandledningen ska genomföras i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Syftet med elevhandledningen är att utveckla elevens förutsättningar för lärande och stödja hans sociala utveckling samt att förebygga inlärningssvårigheter. Genom elevhandledningen stöds utvecklingen av studiefärdigheterna och de kunskaper och färdigheter som eleven behöver för livsplaneringen. Handledningen kan genomföras enligt de mål för handledningsverksamheten som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Vid planeringen av en övergång till den grundläggande utbildningen ska man försäkra sig om att information om elevens färdigheter och framsteg i den förberedande undervisningen går vidare till följande skola. Eleven och vårdnadshavaren ska i god tid ges möjlighet att bekanta sig med den kommande skolan. Vid elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska man också fästa vikt vid att eleven har en uppfattning om sina möjligheter i de fortsatta studierna och i arbetslivet.

Elevhandledningen ordnas och genomförs enligt samma principer som [läroplanen för den grundläggande utbildningen definierar kapitel 1.4.4](#)

Elevhandledningen ska främja att eleverna lyckas i skolarbetet, att studierna löper smidigt och att eleverna uppnår goda studieresultat.

I **årskurserna 1–6** är elevhandledningen en del av den dagliga undervisningen och skolans verksamhet. Klassläraren ansvarar tillsammans med övriga lärare för handledningen, som ska utveckla elevernas studievanor, stärka deras ansvarstagande och stödja målformulering genom vägledande respons. Arbetsätt och respons ska bidra till en positiv självbild hos eleverna.

Elevhandledningen lägger även grunden för tidigt samarbete mellan hem och skola samt stödjer elever och vårdnadshavare i de första utbildningsvalen och förståelsen av deras betydelse för framtida studier.

I **årskurserna 7–9** ska elevhandledningen stödja elevernas övergång till nya arbetsätt och hjälpa dem att förstå hur deras val påverkar studier och framtid. Tillsammans med övriga läroämnen tydliggörs skolämnenas betydelse för fortsatta studier och arbetsliv samt ökar kunskapen om arbetsliv, entreprenörskap och framtida kompetensbehov. Studiehandedaren har huvudansvaret.

Handledningen ska stärka elevernas självständighet, initiativförmåga och beredskap inför förändringar samt stödja utbildnings- och karriärval i samarbete med vårdnadshavare och mottagande läroanstalter.

Handledningsplaner för elevhandledning

[Staden Jakobstad - Allmän undervisning](#)

[Staden Jakobstad - Specialklassundervisning](#)

Elevhandledningens uppdrag, struktur och centrala innehåll beskrivs noggrannare i ämnesdelen [elevhandledning](#) i den grundläggande utbildningens läroplan.

5.5. Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt

Den som deltar i utbildning har rätt till en trygg studiemiljö, arbetsro och ostörda studier. Skolan kan påverka arbetsron på många sätt, främst genom lärarens handledning och respons, samarbete, gemensamt ansvar och omsorg. Genom att utveckla pedagogiska lösningar och bygga upp en atmosfär som präglas av förtroende och omsorg skapas förutsättningar för en bra arbetsro. För att trygga arbetsron och ta itu med olämpligt uppförande har utbildningsanordnaren också rätt att använda fostrande samtal och olika disciplinära åtgärder.

Om förfaringssätten vid fostrande samtal och disciplinära åtgärder regleras i lagen om grundläggande utbildning. Fostrande samtal används som första åtgärd för att ta itu med en elevs olämpliga uppförande. Syftet med samtalet är att tillsammans med eleven specificera den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden, höra eleven, utreda orsakerna till och konsekvenserna av uppförandet i mera omfattande utsträckning samt fundera över hur situationen kan förbättras. Avsikten med åtgärden är att komma fram till hur elevens uppförande i skolan och elevens välbefinnande kan förbättras. Utbildningsanordnaren beslutar i hordana fall fostrande samtal används.

Disciplinära åtgärder är enligt lagen om grundläggande utbildning kvarsittning, skriftlig varning och avstängning för viss tid. En elev som stör undervisningen kan uppmanas att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges, eller en skoltillställning. En elev kan dessutom förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om eleven uppför sig våldsamt eller hotfullt och hotar säkerheten för en annan elev eller person eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande beteende. Eleven kan förvägras rätt att delta i undervisningen även för följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster samt stödja en trygg återgång till undervisningen. Eleven kan förvägras rätt att delta i undervisningen även för följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster samt stödja en trygg återgång till undervisningen.

Lagen om grundläggande utbildning förpliktar utbildningsanordnaren att i samband med läroplanen utarbeta en plan och anvisningar om användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt. Syftet med planen är att se till att förfaringssätten är lagenliga och enhetliga och att eleverna behandlas jämlikt. Planen bidrar också till att skolans ordningsregler följs.

Utbildningsanordnaren ska se till att varje skola har en plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder. Den skolvisa planen kan utarbetas separat eller inkluderas i den eventuella skolvisa läroplanen. Planen kan utarbetas gemensamt för alla utbildningsanordnarens skolor eller så att planens struktur och de centrala gemensamma riktlinjerna ingår i den lokala läroplanen och planen sedan preciseras skolvis.

Vid utarbetandet av planen är det viktigt att notera att endast disciplinära åtgärder som nämns i lagen får användas och att man vid användningen av disciplinära åtgärder ska iaktta de allmänna rättsskyddsprinciperna inom förvaltningen. Användningen av åtgärder ska grunda sig på sakliga, allmänt godtagbara och objektiva skäl. Konsekvenserna av likartade gärningar ska vara de samma, oberoende av gärningsman, dock så att upprepade gärningar kan anses som en försvårande omständighet. De disciplinära konsekvenserna ska stå i proportion till gärningen. Också elevens ålder och utvecklingsstadium ska beaktas. Disciplinära åtgärder får inte användas på ett sätt som kränker eller förolämpar eleven.

Utbildningsanordnaren beslutar om vilka parter som ska delta i utarbetandet och beredningen av planen. Eleverna ska enligt lagen ges möjlighet att delta i beredningen av planen. Samarbete med vårdnadshavarna och företrädare för bland annat social- och hälsovården stödjer genomförandet av planen. Personalen och elevkåren ska höras innan planen godkänns eller uppdateras.

Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i lärmiljön eller under skolvägen och som kommit till hans kännedom till vårdnadshavaren

eller någon annan laglig företrädare för den elev som misstänks för detta och för den elev som utsatts för detta.

Plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder beskrivs i [Läroplanen för den svenskspråkiga grundläggande utbildningen kap.5.3](#) .

[Ordningsregler för Jakobstads grundläggande utbildning](#)

6. Elevbedömning

I den lokala läroplanen bestäms om bedömningen av elever som deltar i den förberedande undervisningen och om det intyg de får. Bedömningen ska vara vägledande, sporrande och mångsidig. Elevens förutsättningar för självvärdering ska utvecklas. Under den förberedande undervisningen ska eleven och hans vårdnadshavare få information om elevens framsteg i studierna.

Bedömningen görs i samråd mellan alla lärare som undervisar eleven. Bedömningen bygger på mångsidig observation och prov på kunskaper som samlats in med hjälp av olika metoder under den förberedande undervisningen och när den förberedande undervisningen avslutats. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen används inte sifferbedömning.

Elevens framsteg bedöms enligt de mål som uppgjorts i det individuella studieprogrammet.

Före läsårets slut utvärderas måluppfyllelsen tillsammans med eleven och vårdnadshavare, så att eleven och hans vårdnadshavare får en tydlig uppfattning om hur lärandemålen har uppnåtts och vilka prestationer den verbala bedömningen i läsårsbetyget grundar sig på.

Bedömningen i övriga ämnen förutom svenska som andra språk utformas så att elevens bristande språkkunskaper inte påverkar bedömningen. Det som bedöms är elevens kunskaper i ämnet, inte förmågan att formulera sig.

Den verbala bedömning i Jakobstad ges enligt följande:

BEDÖMNING AV ÄMNEN	BEDÖMNING AV UPPFÖRANDE
Utmärkt	Utmärkt
Bra	Bra
Nöjaktigt	Nöjaktigt
Med stöd	Bristfälligt
Målen har ej uppnåtts	Har inte uppnått målen

Kriterier för verbalbedömning

7. Intyg

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. I intyget antecknas undervisningens omfattning, vilka läroämnen som studerats, deras omfattning och undervisningens innehåll.

Intygsblanketten finns tillhanda i skolan -

INTYG från den förberedande undervisningen

- *Bedömning av uppförande - Bilaga till intyget*

8. Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Studieprogrammet för en elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan innehålla studier i olika läroämnen enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen. Eleven kan under den förberedande undervisningen avlägga en lärokurs i ett läroämne för en årskurs eller hela lärokursen i ett läroämne, genom att delta i en särskild examen enligt lagen om grundläggande utbildning.

Den som deltar i en särskild examen ska visa att hens kunskaper och färdigheter i de olika läroämnena motsvarar de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs. Elevens kunskaper bedöms i förhållande till de mål för de olika läroämnena som definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som preciseras i den lokala läroplanen.

Bestämmelserna om de betyg som används i särskild examen ingår i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.